

Factsheet gemeente 's-Hertogenbosch

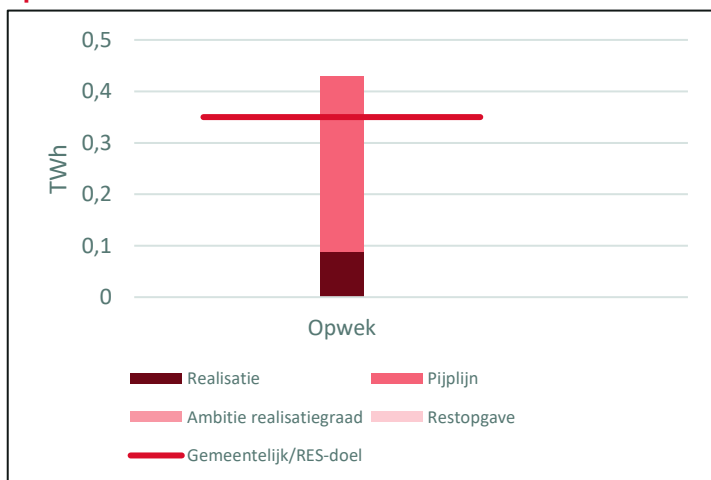
Definitie energietransitie

's-Hertogenbosch ziet de energietransitie als de overgang van fossiele energie naar hernieuwbare energie waarmee zij een bijdrage levert aan het zoveel mogelijk voorkomen van klimaatverandering.¹

Doelen

	RES-doelen	Gemeentelijke doelen	Realisatie	Pijplijn	Prognose buiten pijplijn	Restopgave
Opwek	0,35TWh (gemeente aandeel)	0,35TWh	0,089TWh	0,341TWh	-	-
Besparing	11% energie-besparing tot 2030	11% energie-besparing tot 2030	6% elektriciteit bespaard	Voortgang niet kwantitatief inzichtelijk	Voortgang niet kwantitatief inzichtelijk	Voortgang niet kwantitatief inzichtelijk
Warmte	0,83TWh opwek duurzame warmte (regio)	13% gebouwde omgeving aardgasvrij voor 2030	6% warmte bespaard	Voortgang niet kwantitatief inzichtelijk	Voortgang niet kwantitatief inzichtelijk	Voortgang niet kwantitatief inzichtelijk

Opwek

Warmte en besparing

De gemeente heeft in 2021 de Transitievisie Warmte vastgesteld. De gemeente zet in op 13% van de gebouwde omgeving aardgasvrij maken voor 2030. Daarvoor is één startbuurt aangewezen en zeven onderzoekbuurten. In startbuurt 't Zand wordt een verdiepend haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en in vier van de zeven onderzoekbuurten worden aardgasvrije alternatieven onderzocht. Er wordt nog niet gerapporteerd over het aantal aardgasvrije woningen.

De RES-NOB-monitor laat een elektriciteitsbesparing van 6% zien t.o.v. 2017.

¹ Bestuursakkoord 2022-2026.

Acties

In onderstaande tabel is de status weergegeven van vijf (grotere) acties die de gemeente uitvoert om haar doelen te behalen. Bij elke actie is de status van de doelrealisatie aangegeven en de risico's die bij het project horen. De status is gebaseerd op de kwalitatieve voortgang die tot nu toe geboekt is in de projecten, waarbij een groene status wordt gegeven als het project afgerond is, een oranje status geeft aan dat de gemeente bezig is met uitvoering en een rode status geeft aan dat de gemeente bezig is met realisatie, maar dat een versnelling nodig is om de doelstelling van het project tijdig te realiseren.

Actie	Status	Risico
Windpark Duurzame Polder		Hoog
50 ha zonnevelden		Gemiddeld
Duurzaamheidsakkoord woningcorporaties		Gemiddeld
Proeftuin 't Zand		Hoog
Zeven onderzoek-buurtten warmtetransitie		Hoog

Legenda

- De doelstellingen van het project worden gerealiseerd.
- De doelstellingen van het project worden gedeeltelijk gerealiseerd.
- De doelstellingen van het project worden (nog) niet gerealiseerd.

Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

's-Hertogenbosch lijkt geen restopgave te hebben voor de duurzame opwek van elektriciteit, maar dit kan verkeerd uitpakken als de knelpunten niet opgelost worden. De gemeente is sterk afhankelijk van één project, namelijk de Duurzame Polder. Als dit project gerealiseerd wordt, haalt 's-Hertogenbosch de doelstelling ruim, maar als de knelpunten niet (tijdig) opgelost worden, is de kans klein dat er tijdig grote alternatieve projecten gerealiseerd kunnen worden. De grootste knelpunten in dit project zijn de verschillende uitgangspunten tussen 's-Hertogenbosch en Oss en netcongestie. 's-Hertogenbosch verschilt van uitgangspunt over de afstandsnorm voor de windturbines van de gemeente Oss en ook netcongestie moet tijdig opgelost worden om dit project te kunnen realiseren. Voor de 50 hectare zonnevelden is een tender uitgezet. Het is nog onduidelijk of de dalende lijn die is ingezet in het besparen van elektriciteit en warmte blijft doorzetten. Daarnaast is er een flinke versnelling nodig om voor 2030 startbuurt 't Zand én de zeven onderzoekbuurtten aardgasvrij te maken; hiervoor zijn nu nog geen concrete resultaten zichtbaar. De informatie die wordt gedeeld met de raad is versplinterd en geeft nog beperkt mogelijkheden om te sturen.

Aanbevelingen

1. Verzoek het college inzicht te geven in de stappen die (aanvullend) gezet moeten worden om de doelen voor energiebesparing en warmtetransitie te halen en deze uiterlijk in 2024 aan de raad voor te leggen.
2. Verzoek het college concrete doelen te formuleren over een aanvullende bijdrage in de RES-regio en deze uiterlijk voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.
3. Verzoek het college om uiterlijk in 2024 een voorstel over de informatievoorziening over financiën per project en het detailniveau van planning per project aan de raad voor te leggen.

4. Verzoek het college om uiterlijk in 2024 met de raad afspraken te maken over de implementatie van en sturingsmogelijkheden met de nieuwe CO₂-monitoringsystematiek.
  5. Beheers het risico van het windproject Duurzame Polder en verzoek het college om nog voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2025 met Oss in gesprek te gaan over de verschillende uitgangspunten over de afstandsnorm in de Duurzame Polder.
  6. Verzoek het college om meer prioriteit te geven aan de doelen en samenwerking voor de opwek van duurzame elektriciteit voor de periode na 2030 en het oplossen van de netcongestie die daarmee samenhangt. Zet in verband hiermee in op voortzetting van de RES-samenwerking ook na 2030.
-